

[Arentoft]

Jeg føler mig lidt som lystfiskeren, der kommer hjem fra fisketur og skal fortælle om, hvor stor den fisk, han fangede, var, men ikke må bruge armene og heller ikke har noget fotografi af sig selv med den store fisk. Debatten drejer sig jo i øjeblikket om stationeringen af disse mellemdistanceraketter, og den er meget intens både her i Danmark og i de andre NATO-lande op til ministerrådsmødet. Der bliver givet udtryk for holdninger både for og imod i samtlige befolkninger, og jeg må sige, at socialdemokratiet slår nok alle rekorder i siksakkurs med hensyn til holdning i dette spørgsmål. Vi har jo netop hørt hr. Palle Simonsen referere her fra debatten i maj, hvad holdningen var i regeringen dengang, og så ser vi noget helt andet nu.

Men når jeg føler mig som denne lystfisker, er det bl. a., fordi vi i formiddags har haft to deputationer, og det er rystende at se den uvidenhed, der er til stede. Og det er den også ude i den danske befolkning og sikkert i andre NATO-lande, simpelt hen fordi der er for mange, der ved for lidt om denne sag.

Derfor vil jeg prøve at forklare, hvad det er, det drejer sig om, og det kan jeg altså ikke gøre på anden måde end ved at stå og bruge ord; det havde været betydelig bedre, hvis man havde haft mulighed for at gøre det ved hjælp af kort og plancher. Havde jeg haft et kort over den nordlige halvkugle, kunne jeg have vist, hvorledes Sovjetunionen og Nordamerika ligger over for hinanden med Nordpolen og Grønland imellem, og de kan nå hinanden med de interkontinentale raketter, dem, vi også kalder de strategiske atomvåben. Det er således, at de omfatter ikke alene langdistanceraketter, men også u-bådsbaserede raketter og bombefly, der kan fremføre målsøgende, lavtgående fladbanemissiler. De to sidste er det, vi kalder for mobile våben i modsætning til de første, som er fast stationeret, ofte i bunkers. De tre former for offensive eller defensive våben, som man også kalder dem, er det, der omtales som triaden, og den omfatter altså landbase-rede raketter, u-bådsbaserede raketter og bombefly med missiler.

Lad mig straks gøre to ting klart. Det er supermagterne USA og USSR, der har nøglen til affyringen af disse frygtelige våben, først og fremmest de store landbase-rede missiler, og begge parter ved, at kernevåben ikke

kan bruges til at udkæmpe en krig i gammel-dags forstand, men de ved også, at det vil være det rene selvmord at føre krig med interkontinentale våben, og derfor vil tilstedeværelsen af disse våben, hvor uhyggelige de end er, først og fremmest være af psykologisk art og virke afskrækkende for begge parter.

Ja men hvorfor skal vi så ikke slå os til tåls med dette faktum og blot konstatere, at der er en vis balance mellem supermagterne, i al fald på to af triadens områder, nemlig de landbase-rede og de u-bådsbaserede raketter? Det tredje, bombeflyene, hvor der er en vis overvægt på NATOs side, spiller en særlig rolle, idet fremføringen her drejer sig om mange timer rent interkontinentalt i modsætning til raketterne, hvor det kun drejer sig om minutter. Men bombeflyene spiller en nok så stor rolle i truende situationer, idet de under en krise vil være et effektivt signal til modparten om, at situationen betragtes som yderst alvorlig og der altså ikke udløses noget virkeligt i starten. Bombeflyene kan virkelig betragtes som et vigtigt krisestyringsinstrument, og for amerikanernes eller NATOs vedkommende drejer det sig om de såkaldte B-52 fly og for Warszawapagten om Backfire.

Siden 1977 har Warszawapagten påbegyndt udbygningen af de mest moderne våbensystemer på mellemdistanceraketområdet, først og fremmest SS-4 og SS-5 missiler og nu sidst SS-20, til hvilke der i dag findes over hundrede affyringsramper i den vestlige del af Rusland. SS-20 er et mobilt våben, som gør det svært at finde, og dets rækkevidde er så stor som op til 5.000 km. Det rammer ret så præcist, og som det også er blevet sagt tidligere, er der op til tre sprænghoveder i hver raket. Disse missiler kan altså stå indstillet til at ramme over 300 mål i Europa, civile som militære, og heroverfor har NATO reelt ikke noget svar. SS-20 omtales som taktiske missiler, og her er Warszawapagten reelt NATO langt overlegen. Der er altså ikke tale om balance på mellemdistanceraketområdet eller, som det lige er nævnt, på det taktiske missilområde. Når NATO derfor ønsker taktiske missiler stationeret i Europa, er der flere væsentlige årsager hertil.

For det første: såfremt Warszawapagten foretager et angreb på Vesteuropa med brug af mellemdistanceraketter, har NATO ikke